

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.40
Pol leta „ 2.20
Četrt leta „ 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „pravilnicah“ se plačuje za navadno tiskopisno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kron“, na starobanjski in v muški ulici ter v Trstu, na sarma, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici Via Merento 12, I., naročnina pa opravištvu „Soče“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri opravištvu.

VIKTOR DOLENC.

Tužno vest moramo danes javiti; preteklo sredo o poludrugi uro zjutraj umrl je v Trstu iskreni rodoljub Viktor Dolenc za kozicami. Porojen je bil na Razdrtem in je imel še le 45 let. Ni nam mogoče dostojno opisati njegovega življenja od početka, ko se je v Gorici pojavil na politično povrhje, pa do njegove smrti. Zbudil ga je bil k političnemu delovanju pokojni dr. Lavrič; bil je njegova desna roka. Udeleževal se je aktivno vsega političnega delovanja na Goriskem; posebno na taborih. Bil je ustanovitelj in načelnik prve slovenske čitalnice na Goriskem v Solkanu. Svoje posebno politično delovanje pokazal je v listu „Soča“, katero je več let uredoval.

Pred 10. leti preselil se je v Trst, kjer je najprej pričel trgovino; pozneje prevzel uredništvo „Edinosti“, in bil do zadnjega izdihljaja prvi pospešitelj vsega narodnega podjetja v Trstu. Bil je izredno nadarjenosti, občudovanja vredne delavnosti in jeklene vstrajnosti; imel je v obče vse lastnosti, ki so potrebne v političnem življenju. Bil je pogumen borilec za pravico slovenskega naroda in jako spoštovan slovenski rodoljub. V njem smo zgubili Slovenci onega izmed svojih prvakov. Najhujše pa ga bodo pogrešali Tržaški Slovenci, ker on je bil duša ondanjemu narodnemu gibanju. Teško mu bodo dobili vrednega naslednika, ki bi bil v narodnih zadevah vsestransko tako izveden in požertovalen. Bil je predsednik „Dolalskega podpornega društva“, starosta „Tržaškega Sokola“, prvomestnik načelnstva „Tržaške podružnice družbe ss. Cirila in Metoda“, podpredsednik političnega društva „Edinost“, urednik časopisa „Edinost“ itd.

Slovenski narod je res prenesrečen; v enem letu je zgubil na Primorskem tri najboljše sinove: Dolinarja, Erjavca in Dolencea.

Zaluj in tuguj, narod slovenski, po svojem zvestem sinu Viktorju Dolencu in ohrani ga v hvaležnem spominu! Večna luč naj mu sveti!

LISTEK.

Fran Erjavce.

Predavanje Fr. Levca 17. aprila t. l. v čitalnici ljubljanski. (Dalje.)

Drugo leto svojega bivanja v Gorici so Erjavce oženi z lepo, ljubezno gospodično. A medeni tedni njegovega zakona so bili kratki. Mlada žena zbolila nevarno in ni še dobro okrevala, zgodi se Erjavcu druga nesreča. Neko poletno noč je v Gorici razgrajala silna nevihta; strela udari v Erjavčovo stanovanje in ubila bi bila brez dvojbe oba, Erjavca in gospo njegovo, da ni bil na veliko srečo k posteljama napeljan zvonec, po čigar jekleni vrvi je odskočila smrtonosna električna iskra. Strah, katerega je Erjavčeva gosa prebila tisto noč, imel je zanj hudo nasledke; poprej vesela in živahna, postala je odslej melanholična in nervozna in z leti se je povečala ta bolezen tako, da Erjavce ni užival tiste blagodejne sreče, katere se je nadejal in katero bi bil po vsi pravici zaslužil v toliki meri, kakor nobeden drug človek ne.

Ko je bil tedaj dne 13. novembra leta 1875. imenovan za rednega vseučiliškega profesorja v Zagreb, moral se je temu jako častnemu pozivu odpo-

Kmetško socijalno vprašanje.

(Govoril pri obnem zboru vinorejskega društva v Stanjelu dne 10. jul. J. Klobovs.)

(Konec.)

Drugi faktor, ki Vam more in mora pomagati, sto pa Vi sami, posestniki in kmetovalci. Progovor „pomagaj si sam, in pomagano ti bode“, je vsestransko resničen, in velja posebno kmetu. Če kmet na se pozabi, preverjen naj bo, da se ga tudi drugi spominjati ne bodo. Rekel som prej, da si nobeden — ne orar, ne zasebnik — ki potrebuje večje kvantitete vina ali sploh kake stvari, ne more naročiti pri malih posestnikih, ker to bi stalo preveč teuda, povzročevalo prevelike stroške in predolgo bi se moralo čakati na naročbo. Za to si rajši naroči potrebno pri podjetnikih, prekupcih, ali, kar je pri nas vse eno, pri judih; naravno, da tem tudi dobiček ostane. Posamezen posestnik s takimi velikimi tekmovati gotovo ne more. To bi bil boj pritlikovec z orjakom. A kar eden ne premore, zmoro jih več. Zato pa vsi konservativni časopisi, katerim je v resnici ležeče na blagostanji kmetškega stanu, priporočajo zadrugo; zato vsi socijologi povdarjajo, da so zadruga glavno sredstvo, če se hoče zabraniti, da srednji stan ne pogine kot žrtev v žrelu velikega kapitala; zato se snuje toliko zadrug med rokodelci in obrtniki; za to, društveniki, osnovali smo tudi mi vinarsko zadrugo. Naj ne reče nikdo: društvo ne bo imelo nikdar tolike zaloge, da bi lahko tekmovalo z veletržci. Ni treba, da bi imelo društvo v svoji kleti toliko vina; zadosti jo, če društveniki naznanijo društvenemu vodstvu, koliko vina imajo v svojih kletih in mu pošljejo steklenico dotičnega vina, da društvo lahko dostaja za dobra vina. A k temu je treba vzajemnosti.

Očitno se je letos v državnem zboru, da Avstriji manjka resnice veliko države; a ugovarjal je odhčen državni poslanec, da temu ni tako; manjka pa vzajemnosti in potrpežljivosti. Kar velja o naši državi, velja tudi o naši deželi. Res je, da ona ni bog ve kako bogata, a lepe priprave in dohodke vendar daja, samo če si jih znamo izkoristiti. Brez vzajemnosti ne dosežemo nič; in to pri nas krvavo manjka. Star, podedovan greh Slovanov je nesloga. Nesloga v politični borbi; nesloga v narodno gospodarskih stvarih; zato pa tudi povsod neuspehi, nikjer pravega napredka.

Kakor vzajemnost, tako potrebno je tudi potrpljenje. Če uspeh ne ustreza nameri, moč ne odgovarja volji, potrpi nekoliko. Danes ne moreš žeti

vedati zaradi svojih rodbinskih razmer. Z vso očetovsko ljubeznostjo pa se je oklenil svojih otrok. dveh hčer in živahnega dečka Milana. A tudi v to srečo je nemila usoda posegla z neusmiljeno roko. Duševno in telesno lepo razviti in bogato nadarjeni Milan umrje po kratki bolezni leta 1884. v sedmem letu dobe svoje. Tega udarca Erjavce ni mogel preboliti, zlasti, ker je bil nesrečni mož prisiljen ločiti se tudi od svojih dveh hčer, ter ji iz hiše domače poslati v Škofjo Loko tujim ljudem v vzgojo. —

V svetovni zgodovini, kakor v vsakdanjem človeškem življenju velikrat opazujemo rodbino, katere od rodú do rodú proganja usodni tragika, dokler z neusmiljeno močjo ne uniči zadnjega bitja.

In takim nesrečnim rodbinam bi jaz prišteval Erjavčovo.

Očeta so mu ubili ljubljanski potepuhi; mati se mu je ubila sama; v mladosti se je izgubil svoja dva brata; smrt mu je vzela iskreno ljubljeno sestro. Zapuščena sirota je ostal sam na svetu.

In ko si hoče ustanoviti domače ognjišče, spot poseže vmes tista tragična usoda, razdere mu srečo, ugrabi mu drugega sina, odvzede ljubljeno hčerki; a to nesreče ni še dovolj — tudi on sam mora priti na vrsto! Zdrav in krepak mož — adoma in neprevidoma po jednourni bolezni izdihne dne 13. januarja t. l. plemenito svojo dušo!

tam, kjer si včeraj sojal. Često drugi žanje, drugi soje. Tako je tudi pri naši zadrugi. Pravo društveno delovanje prične se, ko društvo dozida kleti in bo imelo dovoljno svoto v nakupovanje grozdja. Do tje pa je treba potrpeti.

Z vzajemnostjo in potrpežljivostjo naj se družijo razumnost. Nekateri naši kmetje so silno konservativni, ali pravo starokopitnoži v najslabšem pomenu besede. Za nobeno novo iznajdbo se ne počajo, nobenega, tudi izkušenega sredstva nočejo uporabljati. Izgovor imajo zmiraj pripravljen: „Tako so delali naši očetje, tako delamo tudi mi.“ Dostavijo k vsemu, če bodo hoteli Bog, bo že — če ne, pa tako vse nič ne pomaga. Kristjani dobro vemo, da je vse odvisno od božjega blagoslova, dobro nam je pa tudi znano, da tebi ali meni v ljubo Bog čudežev dolat ne bodo. On dela, pa tudi hoče, da ž njim sodelujemo. Sodelovati pa moramo z vsami močmi, z vsimi darovi, katere smo od Njega prijeli. Prijeli pa nismo samo rok, ampak tudi razum. Od vola ne moreš družega zahtevati, nego da ti vleče. Od človeka se pa ne zahteva to, da dela, temveč, da dela z razumom, t. j. da svoja dela preudarja, olajšuje in vzboljšuje. Kar se tiče umnega gospodarstva, znali bi se naši posestniki še marsikaj učiti in ravnati se po zgledu avstrijskih in čeških kmetovalcev.

To, spoštovani društveniki, hotel som Vam ominiti in želim to, da bi moje besedovanje ne ostalo glas vpijočega v puščavi.

Dopisi.

V Gorici 20. julija. Podgora, pred malo časom se le bližnjim krajem znana vas, je kar naenkrat zaslovela ne le mej Slovenci na Primorskem, Kranjskem, Štirskem, Koroškem in mej drugimi po vsem svetu raztrošenimi Slovenci, ampak tudi mej Slovani in drugimi narodi, ker zvedeli so iz slovenskih časopisov, kako Podgorci vrlo dobro zavračajo italijansko nasilstvo. Slovenski časopisi so objavili sklop Podgorskega starešinstva, po katerem se hoče nakanam „Pro patrijo“ ustavljati in so ob tem izrekli Podgorcem čast in hvalo, kakoršno mora vsak narod izrekati takim svojim zvestim sinovom. Najbolj razširjeni slovenski časopis „Slovenski Narod“ v Ljubljani je pisal o tem: „Občina Podgora drugim slovenskim občinam uxor.“ (Pove kako se starešinstvu ustavlja nakanam „Pro patrijo“.

II.

Oglejmo si nekoliko še književno delovanje pokojnega Erjavca.

Njegovo pisateljevanje je ravno tako mnogostrano, kakor razsežno. Erjavce je napisal dolgo vrsto učenih prirodnopisnih razprav; sestavil nam je celo kopo šolskih knjig; nabral obilo jezikoslovnega jeklenega zrnja; njegove povesti in novele se prištevajo najboljšim, kar jih imamo Slovenci; v humoreskah in potopisih ga doselej še nihče ni dosegel in s svojimi „Domačinimi in tujimi živalimi v podobah“, s katerimi je genijalno in samostvarno populariziral prirodnopis, podal je Slovincem pravo zlato knjigo.

Erjavce je bil med svojimi kolegi in tovariši na glasu učenjak, ki je paznim očesom zasledoval vsak napredek prirodnopisne vede ter svoje razsežno in korenito znanje pokazal z mnogimi razpravami, spadajočimi v njegovo stroko.

Pod naslovom „o postanku i razvitku trakavica“ je l. 1862. v programu zagrebske realke korenito opisal trakuljo.

Dve leti pozneje je v „Književniku“ priobčil lepo razpravo „o vlasticah ili trihinah“. V 31. knjigi „Rada“ jugoslavenske akademije je napisal epohalno razpravo „Slavonija v malakologičnem pogledu“, ki je bila sad večletnih njegovih studij in večletnega nabiranja in opazovanja. Zlasti zaradi tega spisa nje-

ter končuje to vest:) „Tako postopanje je vse časti vredno in živo priporočamo rodoljubom, da to podjetje, toplo podpirajo.“ V Trstu izhajajoča „Edinost“ piše o Podgorci: „To je pravo narodno vedenje in pravo postopanje slovenske občine, in mi iz arca čisto vrlim možem, ki so na čelu občine podgorci, jih stavimo v zgled mnogim mnogim slovenskim občinam.“ Poštenje in čast si mora pridobiti, kdor hoče kaj veljati. Clovek in človeško društvo brez spoštovanja je dožnik brez razpetega platna. Podgorci so si s svojim zavednim postopanjem pridobili neprecenljivo spoštovanje. Njih ne bode le naš narod jemal v zgled, ampak tudi tujci in naši nasprotniki bodo v takih za devah rekali svojim ljudem: „Delajte, kakor Podgorci!“ Res, pokazali so Podgorci, da niso izdajice svojih bratov in svojega naroda, da nečejo Iškarkotovih srebrnikov ter da jim ni silo in da nečejo dati za Ezavor sok svojega prvenstva. To je velo moško in slavno. Živili, vrlji Podgorci!

Čepovan, 7. julija. — (Dolge). Tukaj podajamo razloge, katero smo bili zadnjič obljubili, iz katerih naj bi okrajni oostni zalog prevzel kidanje snega: 1. Splošno vodilo „kedor ima dolžnost cesto delati in vzdrževati, ta naj tudi kida sneg“, volja pri vseh družih cestah državnih, občinskih, volja naj tudi pri skladovalnih.

2. Ni pravično, da bi kidanje snega raz skladovalne ceste oskrbovale le nekatere občine, druge pa bi bile proste teh stroškov; ko druge stroške donajajo vse po enakem merilu.

3. Občine, ki imajo po dosedanjih postavi §. 12. oskrbovati kidanje snega, uže brez tega donajajo naj višje stroške za skladovalne ceste. Čepovan, Grgar.... plačeval je l. 1886 po 27 0/0 v skladovalni zalog, in vrh tega mora kidati sneg naz skladovalno cesto, Šempas, Ravrica, Solkan, Trnovo, Tribuša.... so plačevale le po 6 0/0 in v obče nimajo kidati snega naz cest. (Li ni tu preveč razločka?)

4. Vse drugo, kar zavira komunikacijo, plazi, udrtije, posipi — odpravlja zalog skladovalnih cest; zakaj naj bi ravno kidanje snega delalo izjeme?

5. Z nasvetovano spremembo se ne bo nikomur dolala krivica, ker če bo zalog za nekatere cestne proge nekoliko izdal za kidanje snega, pa druge ceste tirjajo več stroškov za gruš in popravo.

6. Nasvetovana sprememba se popolnoma ujema z namenom skladovalnih cest, ki je: uzajemnost pri zidanji in vzdrževanju cest.

7. Z nasvetovano spremembo odstranili se bodo vsi prepiri in pritožbe, kakoršnih je bilo radi kidanja snega posebno obilno v pretečenej zimi.

8. Pravilno reševanje pritožb radi kidanja snega naz skladovalne ceste je po sodanem §. 12. menda celo nemogoče. — C. k. okrajno glavarstvo v Gorici se je opiralo protičeno zimo na §. 13. one postavbe, ko je zapovedovalo kidanje snega; a §. 13. ne zadova skladovalne, ampak le občinske ceste.

9. Da se zapadene ali s snegom zametene skladovalne ceste prekidajo in hitro prometa odpro, ni v prid odino občinam v okoliših ene milje; ampak je v prid tudi drugim občinam, je splošna potreba.

10. Ako bo visoki deželni odbor izvolil nasvetovano spremembo predložiti dež. zboru, in jo ta

sprejme: odobril bo, in postavno utrdil, kar cestni odbori v gorah uže prostovoljno izvršujejo, ter bo upejal zaželeno in opravičeno enakomernost pri vseh cestnih odborih.

To peticijo je tudi podpisalo in jo podpira slavno županstvo v Čepovanu, v Tolminu, pri sv. Luciji in v Cerknem.

Ker se je peticija uže odposlala visokemu deželnemu odboru, se ne more poslati v podpis še drugim županstvom; ako je kateremu naprošena postava mar, prav lahko opisano peticijo podpira, če vis. dež. odboru naznani, da pristopi k peticiji kat. polit. čitalnice v Čepovanu z dne 23. maja t. l., ki prosi in predlaga spremembo §. 12. deželne postavbe od 19. aprila 1864.

Iz Brd, 21. julija. — Podgoro ne smemo zapustiti. Če bi se „Pro patriji“ tam posrečilo, zrastov bi ji greben in za Podgoro prišle bi druge vasi na vrsto. Zato pozor!

Podgorci! ne hodite „Pro patriji“ na limanice italijanskega vrta in italijanske šole. Saj Vam tudi ni treba. Cerkev in cesar sta Vam ustanovila slovensko šolo. Iz tega je dovolj jasno, v katerom jeziku naj se Vaša mladina izroja. Le Vaši narodni nasprotniki, kateri slovenskemu delavcu še žegna božjega ne privojsijo na njegovo zastavo, ti Vam napravljajo italijansko šolo in vrt. Priporočajo Vam te naprave možje, kateri nimajo za nas družega priimka, kot — „šklaf“. Oni, ki so prišli k Vam kruha iskat, pa se nočejo Vašega jezika učiti, želijo, da bi se Vi njim na ljubo v cerkvi in v šoli svojemu maternemu jeziku odpovedali in se poitalijandili. Bote-li to storili? Menim, da ne. Toliko moštva že imate.

Slovenska šola v Podgori ima že zdaj dva razreda; kmalo pa bote dobili še tretjega. Otroci v taki večrazredni šoli lepo napredujejo, ker so po letih ločeni in je tudi učitelju mogoče več časa se baviti z vsakimi letniki. V enorazrednici, kakoršno Vam „Pro patria“ vsiljuje, so pa otroci vseh starosti skupaj stlačeni. Tedaj mora v taki šoli nauk trpeti, ker ni mogoče otrok tako različnih starosti tako podučevati, da bi vsi enakomerno napredovali. V taki šoli zamorejo le eni otroci napredovati, drugi pa zaostajajo. Tedaj vidite, da je slovenska šola mnogo boljša za dobro izučenje Vaših otrok.

Pri izbiranju šole je paziti tudi na učitelja. Saj je ta glavni faktor šole. Od njega je odvisno bo-li šola dobra ali slaba. V novopečeni italijanski šoli bote podučevali dva učiteljici, katerih še ne poznamo. Ali jima bote torej dajali svoje otroke na poskušnjo? Menim, da so otroci prevelik zklad božji, da bi se z njimi poskušnje delale. To bi bilo tudi toliko bolj pregrešno, ker imate v Vaši slovenski šoli že izkušane učiteljske moči. Učiteljica in voditelj Vaše slovenske dvorazrednice slovita kakor najboljši učiteljski moči. Ona dva živita za vaše otroke. Z ljubeznijo in potrpežljivostjo se trudita, da bi jim navdihnili strahu božjega in jih naučila nauk za življenje potrebnih. Najbolj važno je pa še to, da z zgledom podpirata, kar otroke z besedo učita. Bodite jima toraj hvaležni in nikar si ne prebirajte. V slovenski šoli ste lahko brez skrbi za Vaše otroke. Tu so bode gotovo v pravem krščanskem duhu odgojevali. Za

dobro odgojo v slovenski šoli Vam je porok sv. cerkev, cesarska šolska postava, učiteljsko osebje in materni jezik slovenski.

Res je, da materni jezik podpira šolo in dobro izroja. V maternem jeziku se nauki otroku bolj globoko v serce vtisnejo, ker jih otrok ložej razume, pa tudi pri raznih okoliščinah lahko ponavlja. Materna beseda ima tudi večjo moč do otroškega serca. Tega pa v italijanskem vrtu in italijanski šoli Vaši otroci ne najdejo. Podučevani v ptujem jeziku, katerega ne razumejo, bode le dolgečas prodajali, šola se jim ne bo priljubila, in če tudi kaj vjamejo, jim bo hitro spuhčelo. Navadili se bodo le klepetati kake laške fraze, Vaša lepa slovenska govorica jih bo pa mrzela. Ko taki otroci, ki so niso v maternem jeziku šolali, odrastejo, ne znajo dobro nobenega jezika; pa tudi družih šolskih nauk, računstva, spisovanja itd. se ne navadijo, ker se morajo preveč truditi s priučenjem ptujega jezika. Pred to nevarnostjo reši Vas slovenska Vaša šola. Otrok v nji vsako učiteljevo besedo razume. Nauki mu ne delajo težavo. Z ljubeznijo jih v glavo in v serce sprejme in jih tudi za življenje ohrani. Ko šolo konča, zna svoj materni jezik dobro pisati in govoriti. Kolikor italijansčine potrebuje, se je že dovolj navadil zunaj šole.

Pozor tedaj, Podgorci! Ne vpisujte svojih otrok v italijansko šolo, ker imate sami boljšo šolo. Skrbite, da bodo Vaši otroci, ko bote v hladni zemlji počivali, v tistem jeziku za Vas molili, katerega ste jih Vi učili. Pustite, naj Vaši Italijani sami obiskujejo italijansko šolo, bomo saj enkrat videli, koliko jih je, kor toliko kričijo.

Iz hribov ob italijanski meji nad Kanalom, 18. julija. — Tukaj imamo nekaj suhotno, vendar, hvala Bogu! imeli smo v nedeljo po noči in v ponedeljek zjutraj malo dežja da je vsaj nekoliko ohladil vročino, ki pa sicer ni tako velika, kakor drugod tožijo. (Tukaj je zmoraj lepo hladno in mnogo lepoga prostora pa dosti postrožbe za ptujce, vendar se ne spomnejo naš prijazen kraj zahajati. Tukaj smo blizo mest in blizo železnice.

V ponedeljek zjutraj, ko so jo h dežju napravljalo, tresčilo je blizo Marija Col pri vasi Lovišče v nekega 26 letnega fanta, kateri je travo kosil. Srajeo in škornja mu je raztrgalo in ga v nezavosti pustilo. Ako bi mu bližnji bratje ne bili prihiteli na pomoč, ostal bi bil mrtov; ti pa so ga zopet oživili. Pri tej priložnosti naj še povom, kaj so jo zgodilo v nedeljo popoldne v bližnji italijanski vasi „pri Kodermacih“. Imeli so tamkež navadni ples; pri katerem so se fantje tako močno z noži rezali, da so bili trije po glavi zelo razmesarjeni, eden pak se je celo v bližnji prepad prevrgel in se tako poškodoval, da ga je moral duhovnik tamkež v breznu preskrbeti s sveto popotnico. Ako ni že umrl, vendar teško okrevi. Tukaj se vidi, kak sad donese ples; varujte se ga!

Od „Vzhoda“, 20. julija. — Prešle dni dovedla me je dobra sreča v Ajdovščino. Prvi me pozdravil pod znamenjem urarjem dečki, idoč iz učilnice. Viš ga! Glej ga; glej! viče torbonosoc drugu svojemu; ta je tisti; ta je, ki je „urarja“ in pošterjeve denul v „Sočo“ radi nemškega napisu; zato tako debela gleda, ali je gr še „urmohar“. Na „pošto“ naj gre in bo že videl, kako lop napis, da imajo zlag, nemški in slovenski. Nedolžnost resnico govori, si mislim. Grem in si stvar natančno ogledam: C. k. poštni urad, in „Nabiralnica“. Napis je res ukusen in se prav poda. To je vse dobro, in ako hočete, tudi izvrstno. Ali pečatnik o. k. poštnega urada v Ajdovščini je vodno še samo nemški — nemški na čisto slovenskej zemlji. Bodo li kedaj pravo sprovedeli in ukrenili? Po doveršenem opravku sročim dobrega mi znanca, kateri me je povabil, seboj do „Trga“ k zdravniku. Čemu, mu odgovorim, ker si tu pri njem; tam pri „Lebanu“ je nastanjen. Kaj hočeš! me zavrne, jaz nisem nikjer, ne v „Soči“ ne v „Edinosti“ o tem čital; se svetom se pa malo pečam, in v Ajdovščini ga najbržej tudi ni, ki bi nam krajanom o novodošlim zdravniku po naših glasilih kaj objavil. Imas pravo, mu potrdim; saj tudi od nas sta dva, neznajoč da biva v Ajdovščini tudi odvetnik, oblazila vse goriške odvetnike, tudi čifute, mesto da bi bila prišla sem, kjer bi bila ravno to in mnogo ceneje dosegla. Teško! krajem, kojem „Gripi“ vladajo domačo reč; vse, vse jim je ničevno. Govoré, da davkarski priglednik odide. Kdo ga zameni? Nekateri se bojé, — ker v tretje gre po navadi rado, da pride neai Lah „di puro saugue e sentimento“. Drugi trdè, da mu bode naslednik neki Kočevat. Kočevarji so Nemci. Tretje nas pa tolaže, da bode Slovenec. V kratkem stvar počí!

Iz Okotja, 11. julija. (Mešanica). Zakaj da sem bil potišul? Bal sem se rogóv; če se zapotečeš, ne ustaviš se z lahka. Svet pa „je zloben, ter meni: Prav mu stoji! Sicer je pa tudi — suša. (Oj pridi takerman, povodni duh!)

Po dolgem cincanji premestila se je naša ob-

govoga ga je jugoslavenska akademija dne 23. novembra 1875. leta izvolila za svojega dopisujočega člana.

Njegovo ime je zaslovélo tudi med nemškimi in francoskimi učenjaki. Družba „Société malacologique de la Belgique“ v Bruselji ga je pozvala na sodelovanje in v njenih letopisih je priobčil razpravo „Contribution ala malacologie de la Croatie“.

A najimenitnejša znanstvena razprava, katero je priobčil Erjavec, slóve: „Die malakologischen Verhältnisse der gefürsteten Grafschaft Görz im österreichischen Küstenlande“. Natisnoma je v programu geriške realke 1877. leta ter obseza 82 stranij velike osmerke. — Pri vseh malakologijah ali polžarji je ta učena razprava vzbudila soglasno hvalo.

Doktor Kornhuber, profesor na politehniku danajski, piše n. pr. o nji („Zeitschrift f. d. Real-schulwesen“, Wien 1877, pag. 189): „Der Verfasser liefert.... in dieser Arbeit eine Aufzählung der in Görz und Gradisca lebenden Binnenmollusken in systematischer Anordnung mit Angabe der gebräuchlichsten Synonymen der einzelnen Species und der bisher bekannten Fundorte der letzteren, zu deren Feststellung derselbe auf Excursionen durch das interessante Ländchen nach allen Richtungen, während seiner sechsjährigen Wirksamkeit als Lehrer der Naturgeschichte an der oben bezeichneten Lehranstalt, wesentlich beitrug...“

Die angezeigte Abhandlung kann als eine recht erwünschte Vervollständigung gelten von Kreglingers systematischem Verzeichnis der in Deutschland lebenden Binnenmollusken (Wiesbaden 1870)... Der Aufzählung von 421 Arten schickt Herr Prof. Erjavec eine interessante Charakteristik der Regionen des Landes mit Rücksicht auf vertikale Erhebung, Klima und Boden voraus, indem er L. Hoch-, II. Mittelge-

birge, III. Isanzoebeno, Brda und Wippachthal, IV. den Karst und V. die Meeresküste unterscheidet, und gibt für jede Region die sie bezeichnenden Mollusken-Arten an. Endlich folgen drei Uebersichtstabellen, deren erste die Verbreitung der Arten nach den fünf Regionen, die zweite die Vertheilung der Familien und Gattungen, und die dritte das numerische Verhältniss der in den verschiedenen Gebieten vorkommenden Mollusken darstellt. Ein vollständiges Register der Artnamen und Synonymen erhöht die Brauchbarkeit der Abhandlung, welche wir als ein neues Zeichen verdienstvoller naturwissenschaftlicher Thätigkeit.... der Görzer Oberrealschule begrüßen und wertschätzen.“

Prvi nemški konhiliolog Kobelt omenja v svoji kritiki, da je Erjavec v tej razpravi opisal 111 polžev, ki poprej niso bili znani na Goriškem ter dostavlja: „Wir begrüßen darum mit Freude eine neue gründliche Bearbeitung, wie sie das Gebiet von Görz nun durch Prof. Erjavec erfahren hat. Nicht nur erhebt sich die Zahl der bekannten Arten von 90 auf 201, sondern wir erhalten auch zahlreiche, sehr interessante Angaben über die Verbreitung der einzelnen Arten, über Lebensweise und Vorkommen. — Der Verfasser hat zweifellos mit seiner Fauna von Görz der europäischen Mollusken-Geographie einen nicht unwichtigen Beitrag geliefert.“

Znani polžar Oskar Böttger v Frankfurtu na Odri imenuje Erjavčovo razpravo „eine meisterhafte Arbeit“ (Palaeontographia, Suppl. III. pag. 31, Cassel 1877). Isti učenjak je nekega novega polža krstil „Clausilia Erjavcei“ z dodatkom: „Ich nenne sie nach dem um die Malakozoologie der Länder der Adria so hochverdienten Herrn Prof. Erjavec in Görz“ (Cf. Roessmässler Iconographie VI, pag. 101).

činaka „marajna“ iz osredka v Spodnji Log. Če je bilo prej tajništvo le svednja cene, upamo da v bodočnosti ne bode spodnjeje, nego boljše!

Vse poti peljejo v Rim, od nas v Rabelj pa le šest. Najkrajša od teh je bližnjica, vrstolomna steza skozi korito, kjer ni varno za „okroglo“ — jeden izmed teh našel je onde svojo smrt; a tudi kdo drug je uže vical tamkaj. Po tej bližnjici hodijo v trumah romarji Višarski, pa rudokopi Rabeljski. Bil je res skrajni čas, da se je ta pot nekoliko popravila. To je storilo naše županstvo vsled poziva višjih; žal! da le v majhni meri; v kratkem bode steza, kakor je bila pred. (Se ve, sredstva so pičila — to je!)

Naše stanje ni odveč ugodno; treba si bode pomagati kako drugače. A res! zdaj bomo imeli doma rudokop. V Strmci nalezli so v galmaj za napravljane cinka. Ali se pa bode delo izplačalo, to še ni izvestno. — Čujem tudi, da se neka družba napravljala v Mangart po zlato. Onde je namreč dolga jama — pravijo da več ur — gre se torej za nosom naprej, do nekega skoka. Tamkaj se spusti koga po vrvi v globino in onde — pa ne povejte nikomur — je izklesano korito, v katero se nataka čisto zlato. Ne pravijo torej zastonj: da je Mangart vreden, da bi ga obdali s zlatim hodnikom. Le čajte, pojdemo zajemat iz „Korita“, potlej bomo delali železno cesto, ki nam je jo, odnesla povedenja! ...

B—r.

Politični razgled.

Našim čitateljem je znano, da so nemški poslanci v zadnji sesiji iz ničevih vzrokov izstopili iz češkega zbora in da so vsled tega zgubili svoje mandate. Prihodnji mesec imajo se razpisati nove volitve; ali že zdaj delajo liberalni Nemci vse priprave, da bi bili zopet voljeni vsi stari poslanci, ki bi ne vstopili v zbor. Ta želja se jim gotovo popolno ne izpolni; ker, od kar so bile zadnje volitve v dež. zbor, zadobili so Čehi večino v praški in plzenski kupčijski zbornici, ki bodejo gotovo volile češke poslance; pa tudi po mestih in na deželi hočejo konservativni Nemci, ki so že siti vednega boja s svojimi češkimi sodeželani, postaviti nasproti liberalcem svoje kandidate, kateri bi po izvolitvi stopili v zbor in tam složno s Čehi delovali za blagor in prospeli skupne domovine.

Namesto odstopivšega dr. Dolenca so si postojnski volilci izbrali za kandidata v dež. zbor kranjski Alojzija Kraigher-ja, posestnika in trgovca v Postojni.

Nemški cesar je tudi letos došel v gostinske kopeli, ki so lastnina našega cesarja; pred odhodom ga tu obišče tudi naš cesar.

Francoska zbornica je sprejela predlog postave o mobilizaciji za poskušnjo; cela stvar je obrnena proti Nemčiji; in res zadnje čase je napetost med obema državama postala večja.

Bolgarsko vladarstvo in sobranje sta delala, izvolivši brez privoljenja ruskega knezom princa Koburskega, račun brez krčmarja. Rusija je namreč odgovorila na okrožnico turške vlade, da nema sicer nobenega ugovora proti osebi princa Koburskega, ali da ne sprejme nobenega sklepa sedanjega sobranja. Avstrija, Nemčija in Italija so pa odgovorile, da sprejmejo vsako rešitev, ki sloni na berlinski pogodbi; pričakuje se še odgovor francoski in angleški.

Domače in razne vesti.

Brzjavno dobili smo vest iz Trsta, da v nedeljo 24. dne t. m. ob 6 uri popoldne obiščejo vsa slovenska društva v Trstu grob pokojnega Dolenca, da položijo nanj vence ter obhajajo nagrobnico, z govorom in petjem.

Vabilo k prvemu občenemu zboru „Goriškega Sokola“ kateri se skliče prihodno nedeljo 24. t. m. o 4 popoldne v prostorih Marzini-jevih. Na tem zboru, k kateremu se vabijo samo oni gospodje, ki vsopijo ali kot podpiratelji ali kot telovadci, prečiteja se potrjena pravila, določijo se društveni doneski, izvoli se društveni odbor, trije razsodniki in trije pregledovalci društvenih računov. Govorilo in sklepalo se bo še o marsičem drugem. Nadeja se veliko vdeležbo goriških rodoljubov. Osnovni odbor.

Baron Pretis, presvetlega cesarja namestnik v Primorji preselil se je 11. dne t. m. iz Gorice v Ansee na daljši dopust.

Vročina ta mesec čeznavadno hudo pritiska. Ako ne bode kmal dežja, nastane huda suša. Na Krasu že 3 tedno ni bilo dežja in pridelki so že usušeni.

C. k. kmetijska družba je imela 17. dne t. m. v Tolmini občni zbor. Ako se nobeden ne spomni „Soče“ do prihodnje številke. prinesemo poročilo po Corrieri.

V semenišči so imeli te dni preskušnje, jutri bo pa k sklepu šolskega leta slovesna sveta maša v kapeli.

Kandidatinje so imele te dni zrelostni izpit, pa ne vemo o njem natančneje poročati.

Poziv posestnikom in podjetnikom. Dne 22. julija t. l. sprejmo c. k. vojaško založništvo v Gorici via st. Chiara pismene ponudbe za preskrbljevanje tukajšnje in gradišanske vojaške posadke s senom, slamo za steljo in postelje in z drvi od 1. dne septembra t. l. do zadnjega dne avgusta prihodnjega leta. Natančneje določila o tem so v razglasu goriškega vojaškega oskrbnništva dne 1. julija t. l.; dotični pogoji se bodo v tukajšnjem c. k. založišči po 4 kr. tiskovna pola, katera so na povprašanje tudi po pošti na dom pošiljali. Vojaško oskrbnništvo želi mnogo ponudob z dežele in še posebej vabi k ponudbam zalaganja vojaške posadke z zgoraj navedenimi rečmi.

Za danski misijon so dalje darovali: fara Črniška 8 gl. 40 kr.; Blaž Kranjec na Koseči 40 kr.; skupno je došlo opravištvu „Soče“ 25 gl. 90 kr.

Piše se nam v Gorici 20. julija: Nekaj o blaženi kulturi. Sprehajajoč so protekli petek zvečer ob 6 uri se svojim prijateljem ob tukajšnjem bregu Soče, videl sem kakih 400 korakov višje konfederac pet lahonov. Bili so kakih 18—19 let stari ter so se kopali. Stirje med njimi so si nekoliko pokrili svojo nagoto z žepno ruto, poti pa je skakal sem ter tje po produ, kakoršnega je Bog ustvaril. Med tem se prikaže na nasprotnem bregu četvorica vojakov, da bi se kopali, ali omenjeni lahoni jih od te strani psujejo in zmirlajo: „Madžar, makako, šupido i. t. d. ne da bi jim bili vojaki kaj storili. Tako napadajo goriški postopači tujce, ki jih po ničem ne prašajo, potem so pa lahoni pritožujejo, da vojaki pričenjajo prepri in tepežo. Kak „barbar“, kakor nas imenujejo lahoni, bi gotovo ne kazal take surovosti; to je mogoče le lahomom, koje je osročila „kultura iz blažene zemlje, in koji nimajo družega dela, nego so po polji klatiti, kakor onih pot mladenčev. Če je tudi naš kmet in delavec neomikan in priprost, vendar hudobije mu nihče pripisovati ne more. Ilvala za kulturo, koja rodi tako lep in dober sad; mi je ne potrebujemo. Le potrkajte se lahoni prej sami na prsi, potem še le imenujte nas „barbari“.

Goriški Slovenec.

Odlikovanje. Prečastitemu gosp. A. Pavliju v Borštu pri Trstu je za posebne zasluge v šolstvu podelil presvitli cesar zlati križec. Okr. glavar Koperski mu ga je prišel 12. dne t. m. pripeti. Lepa slavnost pa mnogo ljudstva in obilo odličnih oseb dokazalo je, kako priljubljen je gosp. Pavli. Celo vladika dr. Glavina in prost dr. Sust sta se popolnude pripeljala v Boršt slavljence počastit. Slavnosti so se udeležili: okr. glavar Bosizio, vitez Klotič, ravnatelj Revelante, nadzornik Spinčič, kanoniki Jan, Debelak, Komar, Stariha, prost Orbančič, gvardjan Hugon, dr. Lozer, dr. Kapler iz Ljubljane, pa mnogo duhovnikov in učiteljev. Tega proslavljenja se je tudi manj in bolj zaveden narod res zelo razveselil.

Vabilo k besedi, ktero prireda „Koboridski rodoljubi“ dne 24. julija 1887 v zganovej dvorani. Spored: 1. „Rado ide“. 2. „Govor“. 3. „Žezulinka“, pesen. 4. „Pol vode pol vina“, veseloigra. 5. „Na Straži“, pesen. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Ustop 20 krajc. Po besedi ples.

Dostavek. To „Besedo“ prireda nekateri udje „Čitalnice“ in perva „Bralnega draštva“, kar kaže, da sta se v Kobarid zaželeni mir in potrebna sloga povrnila.

Pri glavnej skupščini sv. Cirila in Metod v Trstu dne 19. t. m. bilo so zastopane sledeče podružnice: Prva ljubljanska: Dr. Iv. Tavčar; Sentjacobskotrnovska v Ljubljani: Peter Bohinjec, Anton Šnid, Nemačič; Sentpeterska v Ljubljani: Ivan Zagorjan, Oroslav Dolenc; Turjaška na Kranjskem: Jakob Truden, župnik, Janjo Kalan; Naklo na Primorskem: Iv. Prapotnik, Iv. Štrukelj; Celovec in okolica: Gregor Einspieler, kaplan; Brdska na Kranjskem: Janko Krsnik; Beljak in okolica: Simon Ineko, Matija Wutti, I. Wuherer, I. Gailer, I. Lapuš; Tržaška moška: Ivan Nabberger, Lovro Zvab, Ivan Valenčič, Legat, Fr. Žitko, Mons. Dobeljak; Novo-meška: dr. Jos. Marinko; Kropinsko-Kamnogoriška: Iv. Berlic, Valent. Bernik; Postojnska: Ivan Lavrenčič, dr. Iv. Pitamič; Saleška dolina v Sošanji: Iv. Kačič; Goriška: Ant. mejni grof Obizzi; Šempaska: Iv. Batič; Bledska: Rihard Šraj; Premska na Notranjskem: Nikolaj Križaj; Celjska: dr. Doško,

prof. Žlogar; Gorenjska Dolina: Valentin Bernik; Sežanska: Ignac Okoren; Kranjska: Valentin Alijančič; Zatiška: Iv. Plantar; Litijska: Fr. Podkrajšek, Janez Batis; Pivska na Krasu: Iv. Podboj; Zidanmost: Matej Pintar; Tržaška ženaka: Vjekoslava Valenčič, Justina Michelli; Ivanka Kalister; Vrhnjska: Tomaž Potočnik, Ivan Lavrenčič; Kobariška podružnica so je pismeno opravičila, ker je njen zastopnik bil preprečen priti: Večina pak podružnic ni bila zastopana, kar moremo pripisati dalečini pota. Opaziti pa moramo še, da se razni gospodje zastopniki podružnic niso osebno prijavili, daci ravno so bili pričujoči. Zatorej tudi ne moremo objaviti imen dotične gospode. — Osebno je bilo po oblastnikih zastopanih čez 30 podružnic.

Ljudske šole na Goriško-Gradiščanskem l. 1799. Kako naglo napreduje šolstvo pri nas, razvidimo primerjaje novejšje šolstvo se starimi šolskimi podatki. Zanimiva, a malo znana knjiga naslovom „In-stanz und Titularkalender für Görz und Gradisca auf das Jahr 1799“, nam mimo družih zadev pové, koliko je bilo takrat ljudskih šol v naši pokneženi grofiji. V glavnem mestu Gorici so bile to le: a) Četirirazredna c. kr. normalka s pripravljalnico (Elementarclasse), koje so pijaristi oskrbovali, a podučevali so v nižih razredih tudi posvetni učitelji. Risanje je učil poseben učitelj: Filip Jug. b) dvorazredna dekliška šola, v deželi najstarejša te vrste (od l. 1672.), ki se je celó do danes ohranila kot četirirazredna zasebna ljudska šola. Oskrbovale so je, kakor še dan danes, vrle Ursulinke. Verstvo je na tej šoli podučevala katehetinja m. Angelina Vicentini. c) enorazredna mestna ljudska šola za dečke. d) enorazredna mestna ljudska šola za deklice. Podučevala je učiteljica Josipina Bohinč. e) trivjalna ljudska šola na Placuti; takó imenovana, ker so je v takoj šoli razen voratna podučeval trivium t. j. čitanje, pisanje in računanje. Normalke in glavne šole so bile v marsičem popolnejše od trivjalnih šol in so vzgojevale tudi učitelje. — Razen omenjenih šol je bila v Gorici tudi o) ljudska šola za otroke judovske vere, na katerej je poučeval učitelj Mihael Ilonig. Cesar Jožef II. je naganjal namreč tudi žide, naj si šole osnujejo; toda iz verskih obzirov so se marsikje obotavljali, le v Trstu, Gorici in Pragi so se cesarjevomu povelju prilično kmali udali. — V drugem glavnem mestu Gradišči je bilo dvoje šol: a) četirirazredna c. kr. glavna deška šola (k. k. Hauptschule) s elementarnim razredom, koje so oskrbovali servitje (Serv. B. M. V.), a podučevali so v nižih razredih tudi posvetni učitelji. b) enorazredna dekliška šola. V Krmini: a) dvorazredna trivjalna šola za dečke, koje so oskrbovali Dominikanci. b) dvorazredna dekliška šola s posvetnima učiteljicama. Na obeh šolah je bila s pivim razredom spojena pripravljalnica. V Ogleji: trivjalna šola. V Ajelli: trivjalna šola. V Bolci (recte v Bolci, ker Bec ni drugo, nego Ble-Belec, iz česar je nastalo Plez, Pliz, Flitsch): trivjalna šola; šolski ogleda: Karol Reina; učitelj: Marija Wassermann. V Koboridi: trivjalna šola; šolski ogleda: Filip Pagliaruzzi; učitelj: Jože Skalin. V Tolmini: trivjalna šola; šolski ogleda: Ivan Bannes, recte Bonež, župnik-dekan; učitelj: Luka Ličer. V Cerknem: trivjalna šola; šolski ogleda: France Pirih župnik-dekan; učitelj: Ivan Šviligoj. V Kanalu: trivjalna šola; šolski ogleda: Ivan Šovič, župnik-dekan; učitelj: Janez Matevžič. Drugih ljudskih šol ni bilo takrat v naši deželi, če ne morda v Tižici in njegovi okolici; toda tržiški (okraj) še ni bil takrat stalao z Goriško združen. Res, malo ljudskih šol je bilo pri nas koncem preteklega stoletja v primeri današnjini, a vendar nekaj več, nego jih našteva g. prof. Rutar v „Domoznanstvu“ str. 122. Tudi šolske knjige so se uže takrat tiskale v Gorici. To priča mali nemško-slovenski katekizem, katerega je natisnil l. 1800 tiskar Tommasini ki je imel naslov „deželskega in šolskega skladovca“.

J. Batič, podučitelj.

Iz Celovca dobili smo tale poziv: Rojaki! Dne 21. avgusta t. l. obhajala se bo na slovenskem Koroškem slavnost, katerej enakih imamo le malo znamenovitih v naši zgodovini.

Dika naša, starosta koroških Slovencev, neutrudljivi prvoboritelj in rodoljub slovenski, slavni naš rojak preč. gosp. profesor Andrej Einspieler daroval bo v ta dan svojo zlato mašo v rojstnem kraju v Svečah v Rožni dolini na Koroškem.

K tej slavnosti, slavna društva slovenska in dragi rojaki Slovenci, vabimo Vas danes najuljudneje. Udeležite se te pomenljive slavnosti v mnogobrojnem številu, da maremo družni z Vami dostojno počastiti onega moža, ki je vse svoje življenje posvetil v to, da bi koristil milemu našemu narodu slovenskemu.

Voziti se bode treba do Celovca po železnici in od tukaj z vozovi dalje čez Bistrico v Sveče, kamor je voznje kako 3 ure, pešhoda pa čez 4 ure. — Gorenjci iz Kranjskega imajo najboljši in najbližnji pot čez hrib „Kočno“.

Podpisani odbor prosi tedaj vsa ona slavna društva in posameznike, ki se želijo udeležiti slavnosti

in pridejo do Celovca, da se blagovolijo prej ko prej, najdalje pa do 6. avgusta, oglašiti za prostore, da bode mogoče o pravem času oskrbeti dovolj voz za vse udeležence. — Vožnja na priprostitih kmet-
skih vozovih stala bode tje in nazaj za osebo 1 gl. 20 kr. — Ravno tako se je oglašati do gori navede-
nega časa vsem onim, ki želijo udeležiti se banketa.
Natanjšeje se bode naznanilo v kratkem po ti-
skanih vabilih in pogramih, kakor tudi po raznih slo-
venskih časnikih.

Pisanja, slavnost zlatomašnika Einspielerja za-
devajoča, naj se pošiljajo tajniku slavnostnega odbora
pod naslovom: Janez Wisner, župnik Eliza-
betinskega samostana v Celovcu, kateri
bode tudi vsaki čas pripravljen, radovoljno dajati po-
jasnila na razna vprašanja.

Bratje! Zanašamo se na Vašo udeležbo; pridite
k nam, da se skupno z našim slavljencem veselimo;
slednji pa naj tudi vidi, kako slovenski narod spoštuje
in čista svoje zaslužne moše. Na svidenje! V Celovcu,
14. julija 1887. Slavnostni odbor: Dr. Valentin
Nemec, kanonik, konzistorijalni svetnik in dekan
pri Sv. Hemi, predsednik. Matej Servicelj,
knezoškofjski svetovalec in komendator na Reberci,
podpredsednik. Janez Wieser, župnik Elizabetin-
skega samostana, tajnik.

Obesil se je pretekli teden v Podgori 35
letni neoženjen dninar. Njegove posebnosti so bile
to, da je bil zmeraj zamisljen in trdovraten do dru-
gih ljudi, sicer pa varčen in spraven; ob svojim
pičlem zaslužku si je prihranil toliko, da je kupil
od svojega očeta majhno hišo in je imel še okoli 9
sto goldinarjev denara; videli so pri njem 9 novih
petakov in hranilnično kužico od 800 gl., katere
je zadnje dni sam potegnil. Po njegovi smrti so do-
bili pri njem le še 20 gl. druge je dozdnevno po-
končal. Zadnji dan pred groznim činom je prišel k
spovedi in k svetem obhajilu. Pravijo, da se mu je
že dalje časa v glavi vrtelo.

Utonil je danes osem dni v Soči neki 16 letni
deček iz Gorice. Pral je pri Soči z nekim drugim
fantom perje za posteljo. Drugi gre o poludne do
mov po kosilo, ta se pa mej tem koplje v Soči. Ko
se drugi vrne s kosilom, najde obleko na bregu,
fanta pa ni bilo nikjer več. Zvečer so ga potegnili
v Stračicah mrtvega iz Soče.

Pod voz je prišla 9 letna deklica brez sta-
rišev blizu sv. Antona tako nesrečno, da ji je šlo
kolo čez vrat in je takoj mrtva obležala. Voznik je
z volji peljal slamo in je imel k prvemu vozu prive-
zan še drug voz, na katerega oje se je deklica spe-
njala in tako nesrečno pod voz zdrsnila.

Politik, v Pragi izhajajoč časopis, ima dopis iz
Gorice, v katerem se javlja, da je namestnik Tržaški
baron Pretis, okrajnima glavarstvom v Voloskem in
v Poreči poslal naredbo, pozivljajoč je naj prepreči-
ta irredentavsko agitacijo v teh krajih. To kaže, da
bi bila irredenta oživela od takrat, ko je imel knez
Hohenlohe svoj govor v državnem zboru.

Razpis častnih daril. „Matica Slovenska“
razpisuje častni darili 200 in 100 gl. za dve najbo-
ljši povesti slovenski, obsegajoči najmanj 10 in 5
tiskovnih pol. Snov povestima bode vzeta iz zgodo-
vine ali sploh iz življenja naroda slovenskega. Spi-
satelja, katerima se priznati častni darili, dobita
zraven teh še navadno „Matično nagrado“ od 25
do 40 gl. za tiskovno polo. Rokopise brez podpisa
je poslati Matici Slovenski do 31. dne decembra t.
l. Pisatelj naj pridene spisu svoj podpis v zapeča-
tenem listu, na katerem je dotično gaslo.

Kolera se je zopet vnela v južni Italiji in je
že mnogo ljudi pomorila.

Važno za obrtnike, in umetnike. Veliko
mejnarno tekmovalno razpravljanje o zboljšnji
obrti, vednosti in umetnosti boče v Briselji pod
pokroviteljstvom belgijskega kralja, katero prične
5. dne maja leta 1888 in bode trajalo šest mesecev.
Vodstveni odbor je koncem preteklega leta poizvedo-
val pri vseh znamenitejših obrtnijah o njih zboljše-
valnih namerah ter je nabral mnogo gradiva, katero
se primerno urejuje in preudarja, da pride v raz-
pravo.

Najboljša rešila podanih nalog dobe nagrade
v denarji in častna priznanja.

Nevarnost dinamita se je zopet kaj hudo
pokazala na Ogerskem. Neki nadporočnik je pouče-
val vojake o rabi dinamita; stalo jih je 52 okoli
mize, na kateri je bila dinamitna topovnica. Ta se
iz neznanega uzroka vname in je vse vojake tako
poškodovale, da jih je večina že umrlo.

Listnica uredništva: G. Št. na L. Vaš
spis je preveč osoben in slučaj osamljen zato ga
priobčimo prihodnji pod „Poslano“ za plačilo, če
hočete. —

Ne udajte se prekani! Poslednji čas se pogostoma
pritožuje ljudstvo, da se namest pravih švicarskih zrn od R.
Brandta prodajajo ponarejena zrna. R. Brandt lekar v Cürichu
prosi, da se mu naznani vsak slučaj takega ponarejanja, da
ga objavi in ljudstvo škode obvaruje. Opomni se, da prave
švicarske zrna se prodajajo le v kositrastih škatlicah, na ka-
terih je radeči nalepek z belim križcem in prodajalčevim ime-
nom R. Brandt.

Poslano.

Podpisani sem pripravljen pridjati svojemu ita-
lijansko-nemškemu napisu za „Prodajo smodnika“ tu-
di slovenski pripis, kedar bo slovenski imetnik trd-
ke „Via ponte nuovo“ pridjal svojemu edino ita-
lijanskemu napisu: „Deposito legnami di costruzioni
di“ tudi slovenski pripis.

Bolko

Javna zahvala.

Podpisani se javno zahvalujem slavnemu c. k.
priv. zavarovalnemu društvu „Avstrijski Feniks na
Dunaji“ ker mi je po streli neopojeni dne 15. junija
t. l. vžročeno škodo po gosp. Janezu Ferrari iz
Trata pošteno in vestno izplačal in sem pri glavnem
zastopn. g. Janezu Sellinger v Nunskih ulicah h. št.
3 v Gorici vsoto pošteno in točno prejel.

Male Žablje dne 20. julija 1887

Anton Kravos

Vidilo!
Župarstvo Sv. Križ pri Ajdovščini
dne 20. Julija 1887
župar
Sil. Terpin

Želodene bolezni hitro in gotovo ozdravi jeruzalemski balzam edino in nepresegljivo želodčno zdravilo.

Izbrati v raznih želodčnih boleznih zdravilo,
katero bi v resnici odgovarjalo namenu, ni lahka stvar
dandanes, ko se prodajajo vsakovrstna taka zdravila.
Večji del onih kapljic, izčerkov itd. itd., ki so
oznanjajo in priporočajo občinstvu z visoko letničimi
besedami, ni drugega ko prevare, pogosto še škodljiva.
Samo jeruzalemski balzam, uže davno znan
po svoji priprosti sestavi in po oživljajoči svoji moči na
želodčno živec, si je pridobil prednost pred vsemi dru-
gimi do zdaj znanimi pomočki, kar potrjuje njegova
razprodaja, ki vedno raste.
Ta balzam, bogat krepijoče moči kineškega ra-
barbara, korenike, ki je sploh znana po svojem pre-
bavnem uspehu, daje gotovo sredstvo proti želodčnim
slabostim, izvirajočim iz nerednega prebavljanja. Zato
so priporočila, ko jesti ne diši, proti neprijetni sapi,
gnojusu, riganju, zabasanju, hemoroidalnim težavam;
pomaga tudi proti zlatenici, glistam in boleznim v drobu.

Steklenica s podukom 30 kr.

Glavna zaloga v lekarni G. B. Pontoni v Gorici.
V TRSTU pri G. B. Rovis, v KORMINU pri A.
Franzoni, v TOLMINU pri C. Palisca.

Št. 1080.

Razpis učitelj. služeb.

V tem okraji se s tem razpisuje službe u-
čiteljjev-voditeljjev enorazrednic v Kalu, Batujah,
na Berjah in v Ravnici, pa mesto učiteljice v
Ozeljanu.

Dohodki vseh služeb so 3. plačilne vrste
poleg dež. š. postav 10. marca 1870, in 4.
marca 1879 t. j. za izprašane gl. 530, ozi-
roma gl. 380, za neizprašane pa gl. 410, ozi-
roma gl. 346.

Vrh tega dobival bode učitelj v Kalu gl.
100 mestne priklade.

Prošuje s postavnimi spričevali sposobnosti
in za zvanje tudi se spričevalom c. k. okraj-
nega zdravnika je vložiti do 10. septembra t. l.
semle po predpostavljanih oblastnijah.

Za omenjene službe sprejemajo se tudi v
začasno službo, katero nastopijo 1. septembra,
tedaj je vložiti prošnje do 15. avgusta t. l.

C. K. OKRAJNI ŠOLSKI SVET
v Gorici, 21. julija 1887.

Placuta št. 28

VELIKA ZALOGA

ČRNEGA VINA

prve vrste
po 14 kr. liter
je na Placuti v hiši štev. 28.

Spod 56 litrov skupaj se ne odaja.
Odperta je vsaki dan od 9. do 12. ure
dopoludne in od 3. do 6. ure popoldne;
ob nedeljah le dopoludne.

Placuta št. 28

V gostilnici

„PRI SOLNCU“

ulica Morelli št. 15

prodaja se

PIVO OD A. DREHER-JA

po 24 novcev liter.

Mnogo prihrani,

kdor kupi obleko v

krojačnici Ignacija Steinerja,

ki je največja v Gorici

v kateri se dobi vsak čas na veliko izbiro
narejena obleka po naslednjih cenah:

Popolna pomladanska obleka za gospode	od 8 do 30 gl.
„ „ „ „ dečke	„ 6 „ 15 „
„ „ „ „ otroke	„ 3 „ 10 „
Popolna pomladanska suknja za gospode	„ 8 „ 30 „
Pomladanski šaki	„ 5 „ 15 „

Vrhu tega bogata zaloga vsakovrstne robe iz
raznih tovarov po naročilu vsled mere, ki se iz-
vrši točno in hitro. Uzorec na zahtevo brez-
plačno in prosti poštnine.
Novo došli dolmani najnovejšega kroja
od 8 do 50 gl. za gospo. Šaki za gospo od 4
do 15 gl.

Na prodaj

je v Oseljanu Šempaske županije

POSESTVO,

obsegajoče lepo zemljišče, ki meri enajst
njiv, gozda in orane zemlje, zasajene s tita-
mi, ob vožnji cesti, ki vede od Lijaka v Kar-
nico, — ter prostorno in lepo hišo za ko-
lona (kmeta). Čez posestvo teče vode za
eno mlinsko kolo, ki nikoli ne usahne.
Kdor želi kupiti, naj se oglasi pri upravn-
štvu lista, ki pové lastnikovo ime.

Orglje

s 7. spremeni so na prodaj pri cerkve-
venem oskrbništvu v Čepovanu za 200 gl.